

Best Practices For Active Learning

การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
ด้วยรูปแบบ AL-4D Model เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนบ้านท่าผาตอง สพป.เชียงราย เขต 1

นายชำนาญ แสงเขียว

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าผาตอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

คำนำ

นวัตกรรมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศหรือผลงานที่เป็นแบบอย่างด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Best Practices For Active Learning) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา เรื่อง การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ด้วยรูปแบบ AL-4D Model เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านลำผาดอง สพป.เชียงราย เขต 1 เป็นนวัตกรรมที่คิดค้น และพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง Active Learning ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นบทบาท และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เรียนรู้จริง และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ ชี้แนะ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ผู้เรียน การนำเสนอข้อมูล และการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเตรียมความพร้อม ผู้เรียนให้สามารถ รับมือกับการเปลี่ยนแปลงในฐานะพลเมืองโลกได้ทุกสถานการณ์ เพื่อก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง

ขอขอบคุณ ผู้บริหาร คณะครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้ความ ร่วมมือ ในการขับเคลื่อนนวัตกรรมจนประสบความสำเร็จ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการ เพื่อ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เรื่อง การส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ด้วยรูปแบบ AL-4D Model เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านลำผาดอง สพป.เชียงราย เขต 1 จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและหน่วยงาน หรือผู้ที่ สนใจ ในการนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และด้านอื่นๆ ในโอกาสต่อไป

ชำนาญ แสงเขียว

ผู้จัดทำ

สารบัญ

คำนำ	๗
สารบัญ	ค
ความสำคัญและสภาพปัญหา	1
จุดประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงาน	2
ขั้นตอนการดำเนินงาน	3
การออกแบบผลงานนวัตกรรม	3
การดำเนินงานตามกิจกรรม	5
ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน	6
ผลการดำเนินการ	7
ผลที่เกิดตามวัตถุประสงค์	7
ผลสัมฤทธิ์ของงาน	8
ประโยชน์ที่ได้รับ	9
ปัจจัยความสำเร็จ	11
บทเรียนที่ได้รับ	12
การเผยแพร่ผลงาน	13
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการดำเนินงาน	14
บรรณานุกรม	

แบบรายงานวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศหรือผลงานที่เป็นแบบอย่าง
ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Best practices for Active learning)
ด้านผู้บริหารสถานศึกษา

ชื่อผลงาน : การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ด้วยรูปแบบ AL-4D Model เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านถ้ำผาตอง สพป.เชียงราย เขต 1

ผู้นำเสนอผลงาน : นายชำนาญ แ่งเขียว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา

โรงเรียนบ้านถ้ำผาตอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ตำบลท่าสุด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

1. ความสำคัญและสภาพของปัญหา

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับบทบาทจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เชิงทฤษฎี ไปสู่การเป็น “ผู้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้” ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก (Trilling & Fadel, 2009) แนวโน้มการศึกษาสมัยใหม่จึงมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มากกว่าการสะสมความรู้ตามเนื้อหา โดยเฉพาะทักษะสำคัญ 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม เช่น การคิดวิเคราะห์ การสร้างสรรค์ (2) ทักษะชีวิตและการทำงาน เช่น การแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม และ (3) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ (Partnership for 21st Century Learning, 2019) ซึ่งล้วนเป็นทักษะที่ไม่สามารถพัฒนาได้จากรูปแบบการเรียนการสอนแบบครูสอน-นักเรียนฟัง แต่ต้องใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ลงมือปฏิบัติ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และสะท้อนผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 และแนวทางปรับปรุง พ.ศ. 2566) ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไว้ 6 ด้าน ได้แก่ การสื่อสาร การคิดขั้นสูง การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี การดำรงชีวิตอย่างมีคุณธรรม และการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566) ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างชัดเจน นอกจากนี้ แนวทางของหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency-Based Curriculum) ยังเน้นให้ครูออกแบบการเรียนรู้ที่ไม่ใช่เพียงเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ แต่ต้องส่งเสริมให้เกิดสมรรถนะในเชิงพฤติกรรม ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จึงถือเป็นกลไกหลักที่ครูสามารถประยุกต์ใช้ในห้องเรียน เพื่อบูรณาการการเรียนรู้กับบริบทชีวิตผู้เรียน ชุมชน และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน

การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริงในระดับสถานศึกษายังพบข้อจำกัด โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนบ้านถ้ำผาตอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 71 คน และมีข้าราชการครูเพียง 4 คน ครูแต่ละคนต้องรับผิดชอบหลายชั้นเรียนและหลายกลุ่มสาระ ส่งผลให้ขาดเวลาและทรัพยากรในการออกแบบกิจกรรมที่หลากหลาย อีกทั้งโรงเรียนยังมีข้อจำกัดด้านเทคโนโลยี สื่อการ

เรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้สนับสนุน ครูหลายคนแม้มีความตั้งใจ แต่ขาดความมั่นใจ ขาดเครื่องมือที่ชัดเจน และขาดแบบอย่างที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนของตนได้ (นิวิติ สงวนวงศ์, 2564) นอกจากนี้ การพัฒนาครูในรูปแบบที่เป็นอยู่ เช่น การอบรมแบบบรรยายหรือออนไลน์ ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของครูโรงเรียนขนาดเล็กที่ต้องเผชิญกับสภาพปัญหาเฉพาะตน เช่น ห้องเรียนรวมชั้น นักเรียนต่างระดับความสามารถ และข้อจำกัดด้านเวลา

จากสภาพปัญหาดังกล่าว โรงเรียนบ้านลำผาดองจึงได้พัฒนา “รูปแบบ AL-4D” เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรูปแบบนี้ประกอบด้วย 4 มิติ ได้แก่ (1) **Awareness** การสร้างความตระหนักแก่ครูและบุคลากรในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (2) **Design** การออกแบบกิจกรรมที่ยืดหยุ่น บูรณาการกิจกรรมที่เข้ากับบริบทของสถานศึกษาและสอดคล้องกับสมรรถนะตามหลักสูตร (3) **Drive** การขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ และ (4) **Development** การประเมินผล สะท้อนผล และพัฒนาต่อยอดรูปแบบ AL-4D นี้เป็นการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงระบบ ที่ช่วยให้โรงเรียนสามารถเปลี่ยนห้องเรียนแบบบรรยายให้กลายเป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงรุก ที่ผู้เรียนมีบทบาท มีปฏิสัมพันธ์ และเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง ทั้งยังสามารถขยายผลสู่โรงเรียนอื่นๆในกลุ่มเครือข่ายต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

1. เพื่อส่งเสริมครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
2. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
3. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่สามารถปรับใช้ได้จริงในชั้นเรียนและเรียนรู้แบบบูรณาการ
4. เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันของครูและผู้บริหารผ่านการทำงานแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)
5. เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่สามารถเป็นแบบอย่างได้

เป้าหมายเชิงปริมาณ

1. คณะครูทุกคนของโรงเรียนบ้านลำผาดองมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างเหมาะสม
2. นักเรียนโรงเรียนบ้านลำผาดองทุกคน เข้าร่วมกิจกรรมและเรียนรู้ในรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
3. โรงเรียนบ้านลำผาดอง มีรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

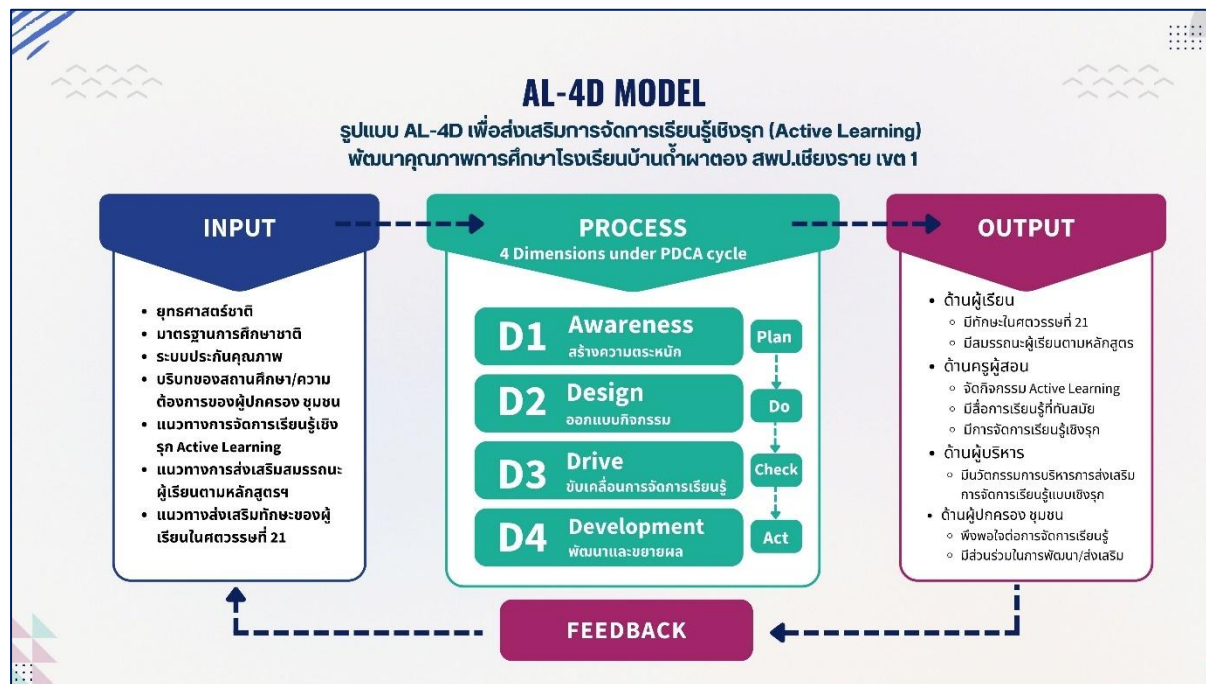
1. ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และสื่อสารได้อย่างมั่นใจ
2. ครูสามารถออกแบบกิจกรรมเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสมรรถนะหลักของหลักสูตรได้จริง
3. โรงเรียนมีวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านกระบวนการ PLC และสะท้อนผลการเรียนรู้

3. ขั้นตอนการดำเนินการ

3.1 การออกแบบผลงานนวัตกรรมหรือแนวปฏิบัติ

ชื่อผลงานนวัตกรรม

การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ด้วยรูปแบบ AL-4D Model เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านลำผาดอง สพป.เชียงราย เขต 1

หลักการและแนวคิด

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นแนวทางที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะได้ลงมือคิด ลงมือทำ และสะท้อนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดหลายด้าน จำเป็นต้องมีการออกแบบแนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับบริบท

ด้านปัจจัยนำเข้า Input

นวัตกรรม AL-4D ได้รับการออกแบบโดยมีจุดเริ่มต้นจากปัจจัยนำเข้า ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สะท้อนถึงทั้งนโยบายระดับชาติ และบริบทของโรงเรียนบ้านลำผาดองเอง โดย input เหล่านี้ถือเป็นรากฐานของการพัฒนานวัตกรรมและนำไปสู่การกำหนดกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบภายใต้ PDCA ผ่าน 4 มิติของ AL-4D ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติ และมาตรฐานการศึกษาชาติ เป็นแนวทางที่กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการศึกษาระดับประเทศ

2. ระบบประกันคุณภาพภายในและภายนอก โรงเรียนจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน เช่น ด้านผลลัพธ์ของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และความร่วมมือของชุมชน ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ผลักดันให้ต้องมีนวัตกรรมที่จับต้องได้

3. บริบทของสถานศึกษา ความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนบ้านลำผาตองเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ครูจำนวนน้อย การเรียนการสอนจึงต้องยืดหยุ่น และออกแบบให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด ขณะเดียวกันชุมชนและผู้ปกครองก็ต้องการเห็นเด็กมีพัฒนาการทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะส่วนบุคคล

4. แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จากนโยบายของ สพฐ. และหลักสูตรแกนกลางฯ ที่เน้นการเรียนรู้แบบ Active Learning โรงเรียนจึงต้องหาแนวทางประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการสอนจริง เช่น การเรียนรู้ผ่านโครงงาน การเรียนรู้ในชุมชน ฯลฯ

5. สมรรถนะตามหลักสูตรและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 หลักสูตรแกนกลางและแนวทางกำหนดให้ผู้เรียนต้องมีสมรรถนะ เช่น การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจะไม่เกิดขึ้นได้หากยังใช้การเรียนแบบเน้นการสอนแบบท่องจำ

โครงสร้างนวัตกรรม “AL-4D Model”

	ชื่อมิติ	แนวทางการดำเนินงาน
D1	Awareness – สร้างความ ตระหนัก	- จัดประชุมให้ครูและบุคลากรรับรู้เป้าหมายของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก - อธิบายความเชื่อมโยงระหว่าง Active Learning กับสมรรถนะหลักของหลักสูตรแกนกลางฯ - แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก - สำรวจความพร้อม/ความเข้าใจของครูก่อนเริ่มดำเนินการออกแบบกิจกรรม Active Learning ในสถานศึกษาร่วมกัน
D2	Design – ออกแบบกิจกรรม	- PLC เพื่อร่วมกันออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ - ออกแบบกิจกรรมที่บูรณาการในบริบทโรงเรียนขนาดเล็ก (เช่น การจัดกิจกรรมรวมชั้น การจัดกิจกรรมชมรมต่างๆตามนักเรียนกลุ่มที่สนใจ) - สร้างชุดกิจกรรม/ใบงาน/สื่อที่ส่งเสริมการคิด วิเคราะห์ และการสื่อสารของผู้เรียนด้วยสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยโดยการประยุกต์ AI เข้ามาช่วยในการออกแบบที่น่าสนใจ - วางแผนรูปแบบการประเมินที่เน้นกระบวนการประเมินจากสภาพจริง
D3	Drive – ขับเคลื่อน การจัดการเรียนรู้	- ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผน โดยเน้นบทบาทของผู้เรียน - ผู้บริหารและครูร่วมสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนระหว่างทำกิจกรรม - นิเทศแบบกัลยาณมิตรเพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่ครูผู้สอน - จัดกิจกรรม Reflection ให้นักเรียนและครูสะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกัน
D4	Development – พัฒนาและขยาย ผล	- ประเมินผลการดำเนินงานโดยใช้ข้อมูลจากแบบสังเกต สัมภาษณ์ และแฟ้มสะสมงาน - จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในโรงเรียน สรุปบทเรียนจากการดำเนินกิจกรรม

		- จัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Best Practice for Active Learning) - วางแผนการขยายผลในเวทีต่างๆและโรงเรียนในเครือข่ายอย่างเป็นระบบ
--	--	--

กระบวนการดำเนินงาน (ใช้วงจร PDCA)

1. **Plan** – วิเคราะห์บริบท วางแผนร่วมกับทีมงาน
2. **Do** – ทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรม Active Learning
3. **Check** – สังเกต วิเคราะห์ สัมภาษณ์ และประเมินผล
4. **Act** – ปรับปรุงแบบแผนให้เหมาะสม และขยายผลสู่ชั้นเรียนอื่น

3.2 การดำเนินการตามกิจกรรม

การดำเนินงานนวัตกรรม “AL-4D Model” เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ภายใต้หลักการ PDCA (วางแผน – ปฏิบัติ – ตรวจสอบ – ปรับปรุง) ดังนี้

ระยะที่ 1: การวางแผนและสร้างความตระหนัก (Awareness)

- ประชุมทีมงานเพื่อวิเคราะห์บริบทโรงเรียน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด
- อบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่คณะครูทุกคนเกี่ยวกับแนวคิด Active Learning
- เชิญวิทยากรจากเครือข่ายภายนอกมาร่วมให้คำแนะนำ เช่น ชุมชน เทศบาลตำบลท่าสุต
- PLC เพื่อพัฒนาแผนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

- ครูเข้าใจความสำคัญของ Active Learning และเห็นภาพการเปลี่ยนแปลงในห้องเรียน
- เกิดความตระหนักร่วมกันในวิสัยทัศน์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา

ระยะที่ 2: การออกแบบและวางแผนการเรียนรู้ (Design)

- วางโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน เช่น การจัดกลุ่มตั้งชมรมตามความสนใจ
- เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับบริบท เช่น โครงการอาชีพ , โครงการคุณธรรม
- ออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เช่น การคิด วิเคราะห์ การทำงานกลุ่ม การสื่อสาร การเรียนรู้ภาษา กับชาวต่างชาติ การสร้างสรรค์ผลิตภาพยนตร์ส่งเสริม soft power ในชุมชน
- จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์ที่จำเป็นจากทรัพยากรที่มีอยู่ และส่งเสริมสนับสนุนสื่อการเรียนรู้

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

- ได้แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับชั้นและวิชาต่าง ๆ
- ครูมีเครื่องมือสนับสนุนการสอนที่เข้าใจง่ายและใช้ได้จริง มีสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย น่าสนใจ

ระยะที่ 3: การทดลองใช้และขับเคลื่อนในห้องเรียน (Drive)

- ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ออกแบบไว้
- ครูทำหน้าที่กระตุ้น ตั้งคำถาม ให้คำแนะนำ และสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน

- ผู้เรียนทำกิจกรรม เช่น แก้ปัญหา วิเคราะห์สถานการณ์ จำลองสถานการณ์ หรือสื่อสารนำเสนอผลงาน
- บันทึกผลและสังเกตการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมการเรียนรู้

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

- ห้องเรียนมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนมีส่วนร่วม สนุกกับการเรียน
- พฤติกรรมผู้เรียนเปลี่ยนไปในเชิงบวก เช่น กล้าคิด กล้าแสดงออก ทำงานเป็นทีม

ระยะที่ 4: การประเมิน ต่อยอด และขยายผล (Development)

- ประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากกิจกรรม Active Learning
- สรุบบทเรียนร่วมกันใน PLC ทั้งในด้านความสำเร็จและข้อเสนอแนะ
- ปรับปรุงแผนการเรียนรู้จากการสะท้อนคิดของครูและนักเรียน
- เผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีในโรงเรียน
- วางแผนต่อยอดสู่กลุ่มสาระอื่นหรือกิจกรรมอื่นๆในปีถัดไป

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

- เกิดนวัตกรรมการเรียนรู้เฉพาะบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก
- ขยายผลไปยังครูคนอื่น โรงเรียนอื่นๆในกลุ่มเครือข่าย
- ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะชีวิตดีขึ้น

3.3 ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

การดำเนินการตามนวัตกรรม “AL-4D Model” ได้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในหลายมิติ ทั้งในระดับครู ผู้เรียน และระดับสถานศึกษา ดังนี้

1. ประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนรู้ของครู

- ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทาง **Active Learning** มากขึ้น สามารถวางแผนการสอนและออกแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้จริง เช่น การเขียนแผนการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- ครูสามารถบูรณาการการเรียนรู้แบบ **Project-based, Collaborative Learning** เข้ากับบริบทของสถานศึกษาและชุมชนได้ เช่น โครงการอนุรักษ์ธรรมชาติ โครงการอาชีพ การเรียนผ่านกิจกรรม
- มีการจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนกิจกรรม **Active Learning** ในสถานศึกษา ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อย่างต่อเนื่อง
- ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้ เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดด้วยตนเอง

2. ประสิทธิภาพด้านพฤติกรรมและทักษะของผู้เรียน

- ผู้เรียนแสดงออกถึงการมี **ส่วนร่วมในการเรียนรู้**มากขึ้น กล้าถาม กล้าตอบ และกล้าแสดงความคิดเห็น
- มีพัฒนาการด้าน **ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการทำงานกลุ่ม** อย่างเห็นได้ชัด
- ผู้เรียนสามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเองได้ ผ่านการเขียนบันทึก สื่อสารผลงาน หรือสรุบบทเรียนด้วยตนเอง

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดสอบระดับชาติของโรงเรียนบ้านลำผาดองมีแนวโน้มที่สูงขึ้น

3. ประสิทธิภาพด้านการพัฒนาระบบในโรงเรียน

- โรงเรียนเกิดวัฒนธรรมของการเรียนรู้ร่วมกันผ่าน PLC ที่จัดอย่างสม่ำเสมอ
- มีการพัฒนาห้องเรียนต้นแบบหรือกิจกรรมตัวอย่างที่สามารถขยายผลได้
- ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน และติดตามอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความยั่งยืน
- เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ เช่น สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย น่าสนใจ, แนวทางบูรณาการ Active Learning ที่สามารถใช้ต่อยอดในปีต่อไป

4. ประสิทธิภาพด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

- ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมฐานการเรียนรู้ในชุมชน
- โรงเรียนสามารถเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ เช่น วัด ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง บ้านศิลปินในหมู่บ้านลำผาดองหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับการเรียนรู้ของนักเรียน
- มีการจัดนิทรรศการหรือการนำเสนอผลงานนักเรียนแก่ชุมชน ซึ่งช่วยเสริมแรงจูงใจในการเรียนรู้

4. ผลการดำเนินการ

4.1 ผลที่เกิดตามจุดประสงค์

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก

- ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น กล้าแสดงออก ถาม-ตอบ แสดงความคิดเห็น
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น
- มีพัฒนาการด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ เช่น ความรับผิดชอบต่อกิจกรรม การสื่อสารอย่างมั่นใจ และความสามารถในการทำงานกลุ่ม

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบและจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

- ครูสามารถออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์
- เกิดกิจกรรม / สื่อ / วิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก
- ครูจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้แก่ผู้เรียน

- ผู้เรียนสามารถสื่อสารความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ มีทักษะการคิดเชิงระบบ และทักษะการแก้ปัญหา
- ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น การรับฟัง การแบ่งหน้าที่ และการสรุปผลร่วมกัน
- นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ที่เรียนรู้จากกิจกรรมไปประยุกต์ในชีวิตจริง

วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาขนาดเล็ก

- โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (Reflection) เป็นประจำ
- ครูและผู้บริหารมีการประชุม PLC อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาและแลกเปลี่ยนแนวทางการเรียนรู้ที่เหมาะสม
- เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน

วัตถุประสงค์ที่ 5 เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

- ผู้บริหารให้การสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การมอบหมายภารกิจ การสนับสนุนทรัพยากร และการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ
- ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ และร่วมสนับสนุน ให้กำลังใจกิจกรรมการนำเสนอผลงานของนักเรียน
- บุคลากรแหล่งเรียนรู้ของชุมชนเข้ากับหน่วยการเรียนรู้ เช่น วิทยากร การท่องเที่ยวชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.2 ผลสัมฤทธิ์ของงาน

1. ด้านผู้เรียน

- ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น สังเกตได้จากพฤติกรรมในห้องเรียนที่กล้าแสดงความคิดเห็น และเข้าร่วมกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น
- คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายปีและผลการทดสอบระดับชาติมีแนวโน้มที่สูงขึ้น
- พฤติกรรมผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านทักษะการคิด การสื่อสาร และการทำงานกลุ่ม โดยเฉพาะในระดับชั้น ป.4-ป.6 ที่สามารถสะท้อนความรู้ที่ได้จากการเรียนได้อย่างมีคุณภาพ
- ผู้เรียนแสดงออกถึงความสนุกสนานกับการเรียน เกิดแรงจูงใจจากการลงมือปฏิบัติจริง

2. ด้านครูผู้สอน

- ครูสามารถออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรม และใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกอย่างเหมาะสมกับบริบทโรงเรียน
- ครูในโรงเรียนร้อยละ 100 มีส่วนร่วมในเวที PLC และสามารถแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีได้จริง
- ครูมีความมั่นใจในการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น การใช้คำถามกระตุ้นคิด การตั้งสถานการณ์จำลอง และการจัดกลุ่มเพื่อเรียนรู้ร่วมกัน
- มีการผลิต ชุดกิจกรรม นวัตกรรม หรือสื่อการเรียนรู้ สำหรับชั้นเรียน รวมถึงมีครูสามารถต่อยอดแนวทางนี้ไปยังรายวิชาอื่น ๆ มีการพัฒนาสื่อการสอนและนำไปต่อยอดให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. ด้านโรงเรียนและระบบบริหารจัดการ

- โรงเรียนมีห้องเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เป็นรูปธรรม
- ผู้บริหารมีบทบาทในการสนับสนุนเชิงระบบ ได้แก่ การมอบหมายงานชัดเจน การติดตามผล การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผ่าน PLC
- เกิดระบบการประเมินผลภายในที่เชื่อมโยงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น การประเมินนักเรียนตามสภาพจริง
- โรงเรียนได้รับการยอมรับในเวทีนำเสนอผลงานของกลุ่มเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนท่าสุด และมีแผนการขยายผลสู่เวทีกิจกรรมอื่นๆในปีถัดไป

4. ด้านความยั่งยืนและการขยายผล

- มีการเก็บรวบรวมแนวทางปฏิบัติที่ดีไว้ในรูปแบบเอกสาร (Best Practice) และชุดแผนการเรียนรู้สำหรับใช้ในต่อไป
- มีแผนต่อยอดการใช้ Active Learning สู่กิจกรรมบูรณาการ เช่น กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม หรือโครงการ
- โรงเรียนเริ่มสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับโรงเรียนใกล้เคียงเพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติร่วมกันในระดับกลุ่มโรงเรียน

4.3 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ด้านผู้เรียน

- ได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการแก้ปัญหา
- มีความกล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง
- ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ซึ่งช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ลึกซึ้งและเชื่อมโยงกับชีวิตจริง
- เกิดความรักในการเรียนรู้ เรียนอย่างมีเป้าหมาย

2. ด้านครู

- มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- มีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก
- มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูผ่านเวที PLC เกิดการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- มีการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม เกิดขวัญกำลังใจในการสอน

3. ด้านสถานศึกษา

- โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการจัดการเรียนรู้ ที่สามารถใช้เป็นต้นแบบหรือขยายผลได้
- เกิดบรรยากาศของการเรียนรู้ร่วมกันทั้งระดับครู ผู้บริหาร และนักเรียน
- ระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียนมีความชัดเจนมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก
- โรงเรียนได้รับการยอมรับจากเครือข่าย และสามารถถ่ายทอดนวัตกรรมไปยังโรงเรียนขนาดเล็กอื่น ๆ ได้

4. ด้านชุมชนและผู้ปกครอง

- ชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ เช่น การสร้างสรรค์ผลงานร่วมกับนักเรียน
- ผู้ปกครองมีความเข้าใจแนวทางการเรียนรู้ของบุตรหลานมากขึ้น และให้ความร่วมมือกับโรงเรียน
- เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

ตารางแสดงความสัมพันธ์กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกกับสมรรถนะผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	ลักษณะกิจกรรม	สมรรถนะผู้เรียนที่พัฒนา
กิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning	ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการทำกิจกรรม เช่น การทดลอง การวิเคราะห์กรณีศึกษา การสื่อสารกลุ่ม	- การคิดเป็น - การแก้ปัญหา - การสื่อสาร
การเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based Learning)	ผู้เรียนรวมกลุ่มเพื่อศึกษาหัวข้อที่ตนสนใจ ตั้งคำถาม วางแผน ลงมือทำ และสรุปผลนำเสนอ เช่น กิจกรรม	- การคิดเป็น - การใช้ทักษะชีวิต

	โครงการอาชีพในสถานศึกษา กิจกรรมโครงการเยาวชนไทยทำดีถวายในหลวง เป็นต้น	- การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง
กิจกรรมสะท้อนผล (Reflection)	ผู้เรียนเขียนหรือพูดสะท้อนสิ่งที่เรียนรู้จากบทเรียน/กิจกรรม	- การรู้จักตนเอง - การคิดเป็น - การสื่อสาร
กิจกรรมอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion / Debate)	ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มอภิปราย วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และนำเสนอแนวคิด	- การสื่อสาร - การอยู่ร่วมกันในสังคม - การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
กิจกรรมจำลองสถานการณ์ (Role Play / Simulation)	ผู้เรียนจำลองบทบาทหรือสถานการณ์ เช่น การสนทนาในบทบาทต่างๆ ในวิชาภาษาอังกฤษกับเจ้าของภาษา	- การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง - การแก้ปัญหา - การใช้เทคโนโลยี
กิจกรรมเรียนรู้ผ่านชุมชน (Community-based Learning)	ออกนอกห้องเรียน ศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน เช่น การเรียนรู้จากบ้านศิลปินในหมู่บ้านลำผาดอง การเรียนรู้ศูนย์การเกษตรแบบพอเพียง การเรียนรู้จากแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนบ้านลำผาดอง เป็นต้น	- การใช้ชีวิตอย่างมีคุณธรรม - การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง - การคิดอย่างมีจริยธรรม
กิจกรรมตอบปัญหา/แข่งขันทางวิชาการ (Quiz Game, Academic Challenge)	แข่งขันตอบคำถาม วิเคราะห์โจทย์ ทบทวนความรู้รูปแบบเกม	- การคิดขั้นสูง - การสื่อสาร - การใช้เทคโนโลยี
กิจกรรมเรียนรู้แบบใช้เทคโนโลยี (Digital Tools / ICT)	ใช้สื่อดิจิทัล เช่น Canva, Google Form, Kahoot หรือ AI เพื่อสร้างสรรค์งาน	- การใช้เทคโนโลยี - การทำงานร่วมกับผู้อื่น

ตารางแสดงกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (3R8C)

กิจกรรมการเรียนรู้	รายละเอียดกิจกรรม	ทักษะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (3R8C)
1. โครงการบูรณาการ (Project-based Learning) โครงการปลูกกล้วยไม้ของโรงเรียนบ้านลำผาดอง	นักเรียนรวมกลุ่มออกแบบโครงการ แบ่งหน้าที่ ค้นคว้า สร้างชิ้นงาน และนำเสนอผลงาน	- การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) - ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) - การทำงานเป็นทีม (Collaboration) - การสื่อสาร (Communication) - ทักษะอาชีพ (Career)
2. ถกปัญหาย่อยในกลุ่ม (Group Discussion) ในการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยการออกแบบของครูในแต่ละระดับชั้น	นักเรียนถกปัญหาในกลุ่มย่อย วิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปข้อเสนอแนะทางแก้ไข	- การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) - การสื่อสาร (Communication) - การอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Compassion) - การเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Cross-cultural)
3. การเรียนรู้ด้วยเกม (Game-based Learning) และการเรียนรู้การ Coding ด้วย micro:bit ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน	นักเรียนเล่นเกมการศึกษา เช่น Kahoot, Quizizz เพื่อฝึกคิดเร็ว ทบทวนความรู้ พร้อมการแข่งขันอย่างสร้างสรรค์ และการเรียนการสอนในวิชาคอมพิวเตอร์ที่มีห้องคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย โดยได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วนทำให้ห้องคอมพิวเตอร์พร้อมต่อการใช้งานและทันสมัย	- การใช้เทคโนโลยี (Computer Literacy) - การสื่อสาร (Communication) - ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) - การเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย (Career & Learning Skills)
4. สะท้อนคิด (Reflection Activity) ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้	นักเรียนเขียนหรือพูดสะท้อนสิ่งที่เรียนรู้จากกิจกรรมหรือบทเรียน	- การรู้จักตนเอง (Compassion) - การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking)

การสอนในห้องเรียนของ Active Learning		- ทักษะการเขียน (Writing) - การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Career & Learning Skills)
5. ออกแบบสื่อดิจิทัล (Digital Product Creation)	นักเรียนใช้ Canva / AI Tools สร้างโปสเตอร์ วิดีโอ หรือ InfoGraphic เพื่อสรุป สร้างสรรค์ผลงาน และยังได้เรียนรู้ผ่านสื่อ OBEC Content Center ที่ครูแต่ละระดับชั้นได้สร้างขึ้นมาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	- ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) - การใช้เทคโนโลยี (Computer Literacy) - การสื่อสารผ่านสื่อ (Communication) - ทักษะการอ่าน-เขียน (Reading/Writing)
6. จำลองสถานการณ์ (Role Play / Simulation)	นักเรียนแสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์จริง เช่น การเรียนการสอนกับเจ้าของภาษา เป็นต้น	- ความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural Understanding) - การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) - การเป็นพลเมือง (Compassion) - การสื่อสาร (Communication)
7. สำรวจชุมชน (Community-based Learning)	นักเรียนออกสำรวจปัญหาหรือข้อมูลในชุมชน เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาเรื่องความยากจน แล้วนำมาเสนอแนวทางแก้ไขในสถานศึกษา เป็นโครงการและกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมรักษาความสะอาด โครงการคุณธรรมเรื่องรักการออม เป็นต้น	- การแก้ปัญหา (Critical Thinking) - ความเข้าใจบริบทสังคม (Compassion) - การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Career Skills) - การสื่อสาร (Communication)

5. ปัจจัยความสำเร็จ / สิ่งที่ช่วยให้งานประสบความสำเร็จ

การดำเนินนวัตกรรม “AL-4D Model” เพื่อขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนขนาดเล็ก ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีปัจจัยแห่งความสำเร็จสำคัญดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

- ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ทางการศึกษา เข้าใจหลักการ Active Learning อย่างแท้จริง
- มีบทบาทในการ “หนุนเสริม” การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเช่น การจัดสรรเวลา ทรัพยากร และให้กำลังใจแก่ครู
- ลงพื้นที่สังเกตการสอน พูดคุย และเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) ให้กับครูอย่างใกล้ชิด

2. ความร่วมมือของครูและทีม PLC

- ครูมีความตั้งใจจริงในการพัฒนาตนเองและพัฒนาการสอน
- มีการจัดเวที PLC อย่างต่อเนื่อง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันออกแบบกิจกรรม และสะท้อนผลการสอน
- มีการทำงานเป็นทีม ช่วยเหลือกัน แก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน

3. การออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก

- การใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด
- ใช้การเรียนรู้แบบบูรณาการหลายวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- มีการประยุกต์กิจกรรมให้เหมาะกับช่วงวัย ความสามารถของผู้เรียน และเข้ากับบริบทของสถานศึกษา

4. การมีส่วนร่วมของผู้เรียน

- ผู้เรียนมีแรงจูงใจภายในสูง เพราะกิจกรรมเปิดโอกาสให้ได้แสดงออก คิด วิเคราะห์ และลงมือทำจริง
- การจัดกิจกรรมแบบ Active Learning ทำให้ผู้เรียนรู้สึก ได้สร้างองค์ความรู้การเรียนรู้ของตนเอง

- การประเมินที่เน้นกระบวนการมากกว่าการเก็บคะแนน ช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นการประเมินจากสภาพจริง

5. การสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน

- ผู้ปกครองร่วมกิจกรรมกับนักเรียน เช่น การนำเสนอผลงานในชุมชน
- ชุมชนให้ความร่วมมือในด้านองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือการจัดแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน
- โรงเรียนมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน จึงสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับวิถีชีวิตได้อย่างกลมกลืน

6. การติดตาม ประเมินผล และสะท้อนผลอย่างเป็นระบบ

- มีการเก็บข้อมูลผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น สมุดบันทึก สื่อสะท้อนคิด แฟ้มสะสมงาน
- จัดเวทีสะท้อนผลให้ครูและนักเรียน เพื่อพัฒนาต่อยอดแนวทางการจัดการเรียนรู้
- ใช้ผลการประเมินเพื่อ “พัฒนา” จากการประเมินตามสภาพจริง

6. บทเรียนที่ได้รับ / การผลิตและการนำผลงานไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษา

การพัฒนานวัตกรรม “AL-4D Model” ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ได้ก่อให้เกิดองค์ความรู้และบทเรียนสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษา ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร

การเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ต้องเริ่มจากผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ และกล้าเปิดโอกาสให้ครูได้ทดลองทำผิด และเรียนรู้ร่วมกัน ผู้บริหารที่ลงพื้นที่นิเทศ ติดตาม และสะท้อนผลอย่างใกล้ชิดจะช่วย “สร้างพื้นที่ปลอดภัย” ให้ครูกล้าสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ กล่าวโดยสรุป คือ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำการเรียนรู้

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกต้องการ “ระบบสนับสนุน” เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การขับเคลื่อน Active Learning ไม่สามารถเกิดจากคำสั่งหรือนโยบายเพียงอย่างเดียว สิ่งที่เป็นคือ ระบบการพัฒนาครูแบบต่อเนื่อง เช่น PLC, การโค้ช (Coaching) และเวทีสะท้อนผลที่สม่ำเสมอ ต้องออกแบบ “โครงสร้างการสนับสนุน” ให้ครูทำงานได้เต็มศักยภาพ

3. บริบทของโรงเรียนขนาดเล็กต้องการ “ความยืดหยุ่น” ปรับตามสภาพบริบท

แผนการเรียนรู้หรือกิจกรรม Active Learning ที่ได้ผล ต้องถูกปรับให้เหมาะสมกับจำนวนครู ห้องเรียน และทรัพยากรจำกัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจึงไม่ควรยึดติดกับรูปแบบตายตัว แต่ควรใช้ความคิดสร้างสรรค์ในบริบทจริง นวัตกรรมทางการบริหารต้องตั้งอยู่บน “ความเข้าใจในบริบท”

4. การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย คือหัวใจของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในออกแบบแผน ผู้เรียนได้ออกเสียงในกระบวนการเรียนรู้ และผู้ปกครองมีบทบาทในการสนับสนุน ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดี ความร่วมมือ และความยั่งยืนของแนวทางใหม่ การบริหารจัดการศึกษา ต้องขับเคลื่อนผ่าน “ความเป็นเจ้าของร่วมกัน”

5. การประเมินผลเพื่อพัฒนา

การใช้การประเมินในห้องเรียนเพื่อสะท้อนผลการเรียนรู้รายบุคคล และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นรูปแบบที่ช่วยให้ทั้งครูและนักเรียนพัฒนาไปพร้อมกัน ผู้บริหารควรสร้างระบบประเมินที่เน้นการพัฒนา

“การเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ ต้องเริ่มจากการเปลี่ยนวิธีคิดของผู้บริหาร” โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก การบริหารต้องมีหัวใจของความเข้าใจ บริบท ความร่วมมือ และการหนุนเสริม

7. การเผยแพร่ผลงาน และการได้รับการยอมรับ / ด้านการบริหารจัดการศึกษา

การขับเคลื่อนนวัตกรรม “AL-4D Model” ภายใต้แนวคิดการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนขนาดเล็ก มีการเผยแพร่ ถ่ายทอด และต่อยอดในเชิงระบบบริหารจัดการสถานศึกษา ดังนี้

1. การเผยแพร่ภายในสถานศึกษา

- นำเสนอผลการดำเนินงานในการประชุมประจำเดือนของคณะครูและผู้บริหาร เพื่อถอดบทเรียนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับโรงเรียน
- จัดกิจกรรม “Open Classroom” เปิดชั้นเรียนให้ครูภายในสังเกตการสอน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
- จัดทำเอกสาร Best Practice การบริหารจัดการในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. การเผยแพร่ในระดับกลุ่มโรงเรียน / เขตพื้นที่

- นำเสนอผลงานและแนวทางการบริหารจัดการที่เอื้อต่อ Active Learning ใน เวที PLC ระดับกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา
- เผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศติดตามจากเขตพื้นที่การศึกษา

3. การเผยแพร่ในระดับออนไลน์ / สาธารณะ

- เผยแพร่ผ่าน Facebook เพจของโรงเรียน Line กลุ่มวิชาการ เว็บไซต์ของสถานศึกษา
- รวบรวมเอกสาร ผลลัพธ์ และคลิปวิดีโอ ไว้ในสื่อโซเชียลมีเดียเพื่อเผยแพร่แก่ผู้ที่สนใจนำไปเป็นแนวทางในการปรับใช้

4. การได้รับการยอมรับ

- การดำเนินการของสถานศึกษาส่งเสริมให้หมู่บ้านถ้ำผาตองผ่านการคัดเลือกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี 2568 ของจังหวัดเชียงราย โดยมีนวัตกรรมที่สอดคล้องกับโรงเรียนบ้านถ้ำผาตอง
- ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ เป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของสถานศึกษาในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้วย Active Learning ด้วยระบบคลังสื่อ OBEC Content Center
- ครูและผู้บริหารได้รับรางวัลการจัดกิจกรรม Active Learning และการขับเคลื่อนระบบคลังสื่อ OBEC Content Center
- นักเรียนได้รับรางวัลต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรม Active Learning เช่น การประกวดโครงงานอาชีพ การประกวดโครงงานคุณธรรม การประกวดภาพยนตร์สั้น เป็นต้น

8. ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนางานครั้งต่อไป

การดำเนินงานตามนวัตกรรม Active Learning “AL-4D Model” ได้ผลลัพธ์ที่ดีในระดับผู้เรียนและครู แต่จากการสะท้อนผลและถอดบทเรียน พบว่า เพื่อการพัฒนางานครั้งต่อไปให้ยั่งยืนและขยายผลได้กว้างขึ้น ควรมีข้อเสนอแนะในด้านการบริหารจัดการศึกษา ดังนี้

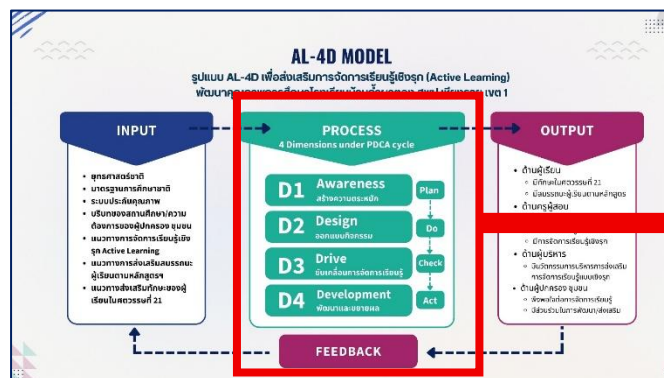
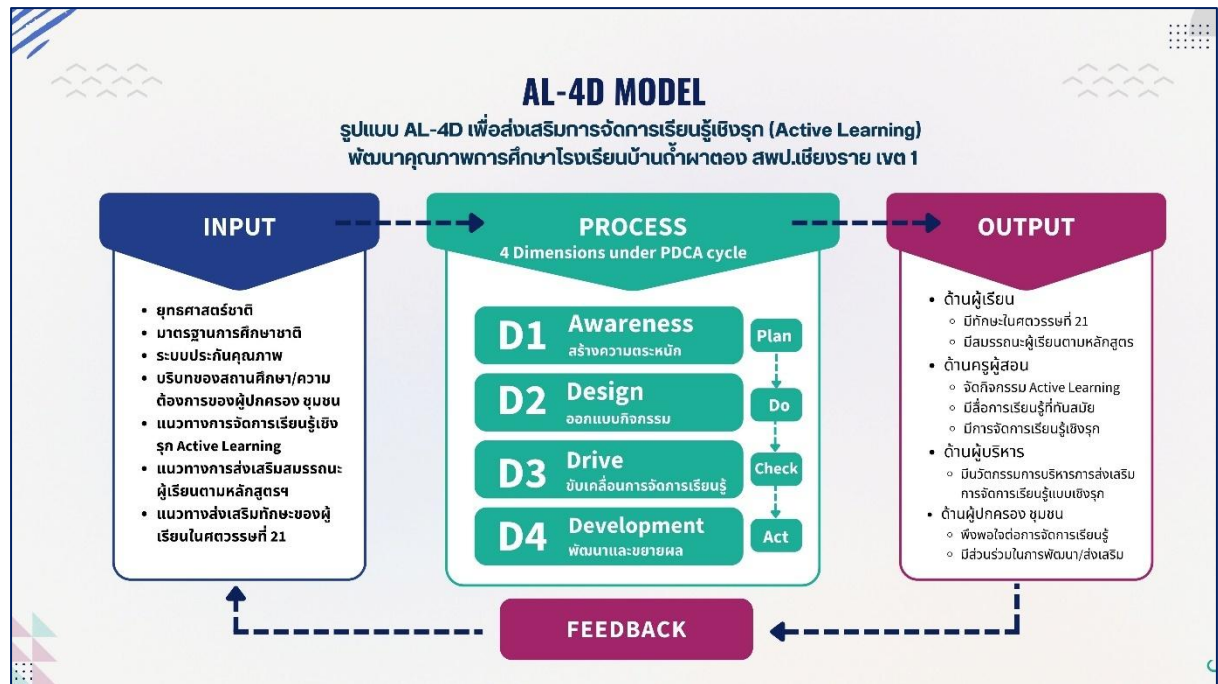
1. **ควรวางแผนพัฒนาครูแบบเป็นระบบและต่อเนื่อง** จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูทุกระดับ เจาะลึกตามระดับความพร้อม (Beginner – Intermediate – Advanced) ควรเป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดทั้งปีการศึกษา
2. **สร้างระบบติดตามและสะท้อนผลเชิงบริหารให้ชัดเจน** พัฒนาเครื่องมือประเมินพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู เช่น checklist, แบบสังเกต จัดเวทีสรุปผลการดำเนินงานทุกภาคเรียน ระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ข้อมูลจริงวางแผนปีถัดไป
3. **ปรับระบบบริหารจัดการเวลาและภาระงานครูให้เอื้อต่อ Active Learning** ลดภาระงานธุรการ ชั่วโมงที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ การบริหารที่ดี ควรออกแบบ “พื้นที่และเวลา” สำหรับการพัฒนา
4. **จัดสรรทรัพยากรสนับสนุนอย่างเหมาะสม** วางแผนใช้งบประมาณเพื่อสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ และกิจกรรมที่สอดคล้องกับการเรียนรู้เชิงรุก จัดงบประมาณแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้มีความยืดหยุ่น เช่น ฐานการเรียนรู้ต่างๆภายในโรงเรียน
5. **เชื่อมโยงแนวคิด Active Learning กับภาคีเครือข่าย** เชิญชวนชุมชน ผู้ปกครอง และภาคีในพื้นที่ให้ร่วมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างความเข้าใจร่วมในเวทีสาธารณะ
6. **วางแผนขยายผลอย่างมีทิศทาง** สร้างทีมครูแกนนำที่สามารถเป็นวิทยากร/โค้ชภายในกลุ่มโรงเรียน หรือร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาในระดับกลุ่มโรงเรียนท่าสุด

บรรณานุกรม

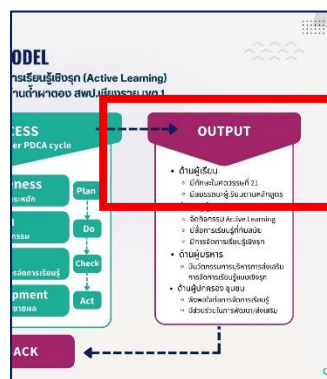
- กนกวรรณ เถินโจง. (2567). *แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการส่งเสริมทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. OBEC Content Center.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ชำนาญ แปะเขียว. (2568). *รายงานผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านลำผาดอง. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1*.
- ภัทรา ยอดศิริ. (2567). *แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียน OBEC Content Center*.
- โรงเรียนบ้านลำผาดอง. (2567). *SAR: รายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2567*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)*. กลุ่มพัฒนาหลักสูตร สพฐ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *ทักษะในศตวรรษที่ 21: กรอบแนวคิดและการจัดการเรียนรู้*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st Century Skills: Learning for Life in Our Times*. Jossey-Bass.
- Partnership for 21st Century Skills. (2009). *P21 Framework Definitions*. Retrieved from <http://www.battelleforkids.org/networks/p21>

ภาคผนวก

ภาพประกอบแสดงความเชื่อมโยงในวัฏกรรม AL-4D Model

ชื่อมิติ	แนวทางการดำเนินงาน
D1 Awareness – สร้างความตระหนัก	- จัดประชุมให้ครูและบุคลากรรับรู้เป้าหมายของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก - อธิบายความเชื่อมโยงระหว่าง Active Learning กับบรรณานุกรมหลักสูตรแกนกลางฯ - แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก - สำรวจความพร้อม/ความเข้าใจของครูผู้สอนในการออกแบบกิจกรรม Active Learning ในสถานศึกษา
D2 Design – ออกแบบกิจกรรม	- PLC เพื่อร่วมกันออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ - ออกแบบกิจกรรมที่บูรณาการในบริบทโรงเรียนขนาดเล็ก (เช่น การจัดกิจกรรมรวมชั้น การจัดการเรียนรวม ฯลฯ ตามบริบทของโรงเรียน) - สร้างชุดกิจกรรม/ใบงาน/สื่อที่ส่งเสริมการคิด วิเคราะห์ และการสื่อสารของผู้เรียน - คัดเลือกเทคโนโลยีที่ทันสมัยโดยครูผู้สอน AI เข้ามาช่วยในการออกแบบที่น่าสนใจ - วางแผนรูปแบบการประเมินที่เน้นกระบวนการประเมินจากสภาพจริง
D3 Drive – ขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้	- ดำเนินการจัดการเรียนตามแผน โดยเน้นบทบาทของผู้เรียน - ผู้บริหารและครูร่วมสังเกตการณ์ผู้เรียนระหว่างทำกิจกรรม - นิเทศแบบกึ่งอิสระเพื่อให้เกิดข้อเสนอแนะแก่ครูผู้สอน - จัดกิจกรรม Reflection ให้ผู้เรียนและครูสะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกัน
D4 Development – พัฒนาและขยายผล	- ประเมินผลการดำเนินงานโดยใช้ข้อมูลแบบสังเกต สัมภาษณ์ และแฟ้มสะสมงาน - จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในโรงเรียน สรุปเพื่อขยายผลการดำเนินการสู่กิจกรรม - จัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Best Practice for Active Learning) - วางแผนการขยายผลในทั้งโรงเรียนและเครือข่ายอย่างเป็นระบบ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ภาพการดำเนินการตามกิจกรรม

ระยะที่ 1: การวางแผนและสร้างความตระหนัก (Awareness)

ประชุมทีมงานเพื่อวิเคราะห์บริบทโรงเรียน ออกแบบเชิงปฏิบัติการให้แก่คณะครูทุกคนเกี่ยวกับแนวคิด Active Learning PLC พัฒนาแผนการเรียนรู้ร่วมกัน

ระยะที่ 2: การออกแบบและวางแผนการเรียนรู้ (Design)

วางโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับบริบท เช่น โครงการอาชีพ , โครงการคุณธรรม ออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เช่น การเรียนรู้ภาษา กับชาวต่างชาติ การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ส่งเสริม soft power ในชุมชน

ระยะที่ 3: การทดลองใช้และขับเคลื่อนในห้องเรียน (Drive)

ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ออกแบบไว้ เรียนรู้

ระยะที่ 4: การประเมิน ต่อยอด และขยายผล (Development)

ประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากกิจกรรม Active Learning สรุปบทเรียนร่วมกัน ปรับปรุงแผนการเรียนรู้จากการสะท้อนคิด

ภาพ/หลักฐานประกอบประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

1. ประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนรู้ของครู

ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทาง **Active Learning** มากขึ้น สามารถวางแผนการสอนและออกแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้จริง

2. ประสิทธิภาพด้านพฤติกรรมและทักษะของผู้เรียน

ผู้เรียนแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น กล้าถาม กล้าตอบ และกล้าแสดงความคิดเห็น มีพัฒนาการด้าน ทักษะการคิด วิเคราะห์ การสื่อสาร และการทำงานกลุ่ม อย่างเห็นได้ชัด ผู้เรียนสามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเองได้

3. ประสิทธิภาพด้านการพัฒนาระบบในโรงเรียน

ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน และติดตามอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความยั่งยืน เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ เช่น สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย น่าสนใจ, แนวทางบูรณาการ **Active Learning** ที่สามารถใช้ต่อยอดในปีต่อไป

4. ประสิทธิภาพด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมฐานการเรียนรู้จากวิถีชุมชน โรงเรียนสามารถเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่

4. ผลการดำเนินการ / ผลที่เกิดขึ้นตามจุดประสงค์

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก

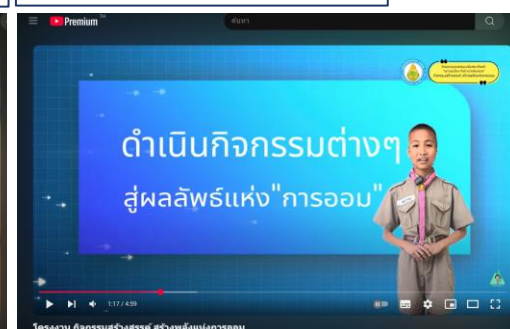
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น กล้าแสดงออก ถาม-ตอบ แสดงความคิดเห็น

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบและจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ครูสามารถออกแบบที่เน้นกระบวนการคิด วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ เกิดกิจกรรม / สื่อ / วิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ผู้สอน นางสาวนภาพร เจริญใจ สาระที่ ๑ การอ่าน มาตรฐาน ท.๑.๑ ตัวชี้วัด ท.๑.๑.๑ ตัวชี้วัดย่อย ท.๑.๑.๑.๑ ๑. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญได้ (A) ๒. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญและสรุปใจความสำคัญได้ (B) ๓. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญและสรุปใจความสำคัญได้ (C) ๑. การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การค้นหาสาระสำคัญของข้อความที่มีความหมาย ๑ ใน ๒ ประเด็นคือ เนื้อหาสาระและความหมายของข้อความสำคัญที่ผู้เรียนต้องรู้ ซึ่งมีความสำคัญต่อใจความสำคัญของข้อความ ๒. การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การค้นหาสาระสำคัญของข้อความที่มีความหมาย ๑ ใน ๒ ประเด็นคือ เนื้อหาสาระและความหมายของข้อความสำคัญที่ผู้เรียนต้องรู้ ซึ่งมีความสำคัญต่อใจความสำคัญของข้อความ ๓. การอ่านจับใจความสำคัญ ๔. การอ่านจับใจความสำคัญ ๕. การอ่านจับใจความสำคัญ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๑. รักการเรียนรู้ ๒. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ๓. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๔. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๕. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๖. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๗. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๘. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๙. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๑๐. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๑๑. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๑๒. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๑๓. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๑๔. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๑๕. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๑๖. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๑๗. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๑๘. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๑๙. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒๐. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น
---	---

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้แก่ผู้เรียน

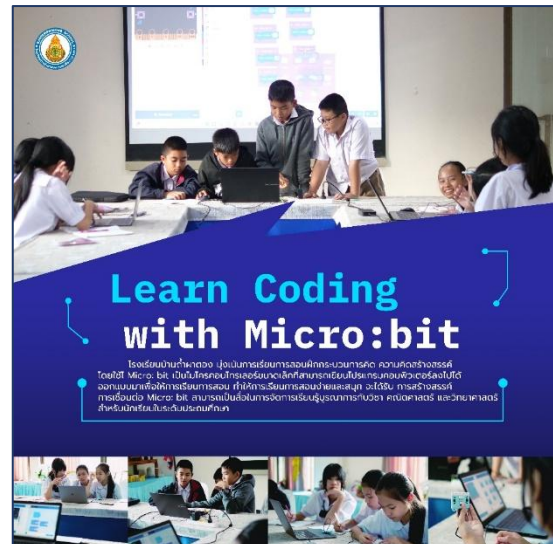
ภาพประกอบการส่งเสริมนักเรียนในการจัดทำภาพยนตร์สั้นที่ส่งเสริม Soft Power ของชุมชน

ภาพประกอบการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โครงการอาชีพในสถานศึกษา

ภาพประกอบการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และการส่งเสริมนักเรียนจัดทำโครงการอาชีพปฏักค่างคาว ซึ่งเป็นการแปรรูปผลิตภัณฑ์ในชุมชน

กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เชิงรุก ชมรมผักปลอดสารพิษ ชมรมคอมพิวเตอร์ เห็ดอินทรีย์

กิจกรรมแนะนำแหล่งท่องเที่ยวบ้านถ้ำผาตอง เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ฝึกใช้ทักษะที่หลากหลาย
วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาขนาดเล็ก

โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ครูและผู้บริหารมีการประชุม PLC อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาและ
แลกเปลี่ยนแนวทางการเรียนรู้ที่เหมาะสม เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี

วัตถุประสงค์ที่ 5 เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ผู้บริหารให้การสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การมอบหมายภารกิจ การสนับสนุนทรัพยากร และการนิเทศอย่างใกล้ชิด
ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมการนำเสนอผลงาน (Open House) และกิจกรรมในชั้นเรียน

ชุมชนท้องถิ่นบางแห่งถูกบูรณาการเข้ากับหน่วยการเรียนรู้ เช่น วิถีเกษตร การท่องเที่ยวชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.2 ผลสัมฤทธิ์ของงาน

1. ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายปีและผลการทดสอบระดับชาติมีแนวโน้มที่สูงขึ้น

๑.๙ ผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียน

๑.๙.๑ ผลการประเมินทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๑) ผลการประเมินทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ความสามารถ	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ		
	ระดับโรงเรียน	ระดับ สพฐ.	ระดับประเทศ
ด้านคณิตศาสตร์	๖๕.๒๘	๕๓.๔๕	๕๔.๔๑
ด้านภาษาไทย	๗๘.๓๙	๖๐.๓๔	๖๑.๒๑
รวมความสามารถทั้ง ๒ ด้าน	๗๑.๘๓	๕๖.๙๐	๕๗.๘๑

๒) การเปรียบเทียบผลการประเมินทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT)

ปีการศึกษา ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

ความสามารถ	ปีการศึกษา ๒๕๖๖	ปีการศึกษา ๒๕๖๗	ร้อยละของผลต่างระหว่างปีการศึกษา
ด้านคณิตศาสตร์	๕๙.๘๘	๖๕.๒๘	+๘.๘
ด้านภาษาไทย	๖๘.๓๙	๗๘.๓๙	+๑๐.๐
รวมความสามารถทั้ง ๒ ด้าน	๖๔.๑๓	๗๑.๘๓	+๗.๗

๑.๘ ผลการประเมินคุณภาพระดับสถานศึกษาปีการศึกษา ๒๕๖๗

๑.๘.๑ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

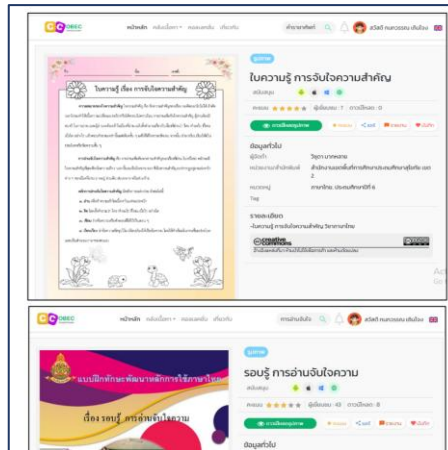
นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละรายวิชาในระดับ ๓ ขึ้นไป ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ระดับชั้น	รายวิชา(พื้นฐาน)							
	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา	ประวัติศาสตร์	ภาษาอังกฤษ	สุขศึกษา	ศิลปะ
ป.๑	๗	๕	๙	๑๐	๘	๖	๙	๑๐
ป.๒	๑๐	๑๐	๑๐	๙	๙	๘	๑๐	๑๐
ป.๓	๑๔	๑๓	๑๒	๑๕	๑๓	๑๓	๑๕	๑๓
ป.๔	๖	๕	๔	๖	๖	๖	๑๑	๑๐
ป.๕	๙	๘	๙	๙	๗	๗	๑๑	๑๐
ป.๖	๖	๕	๖	๗	๗	๔	๗	๗
รวม	๕๒	๔๖	๕๐	๕๖	๕๐	๔๔	๖๓	๖๒
ร้อยละ	๗๘.๗๙	๖๙.๗๐	๗๕.๗๖	๘๔.๘๕	๗๕.๗๖	๖๖.๖๗	๙๕.๕๕	๙๓.๙๔

2. ด้านครูผู้สอน

ครูออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรม และใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกอย่างเหมาะสมกับบริบทโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในเวที PLC ครูมีความมั่นใจในการใช้เทคนิคการสอนที่ มีการผลิต ชุดกิจกรรม นวัตกรรม หรือสื่อการเรียนรู้ สำหรับชั้น มีสื่อที่เกิดจากการสร้างจากครู ผู้บริหารสถานศึกษา ในระบบคลังสื่อ OBEC Content Center มีจำนวนเพิ่มขึ้น

รายการ	ปีการศึกษา 2566	ปีการศึกษา 2567	หมายเหตุ
ผู้ผลิตสื่อการเรียนรู้	0	8	มีจำนวนเพิ่มขึ้น
ผู้ใช้สื่อการเรียนรู้	0	8	มีจำนวนเพิ่มขึ้น
ผู้ส่งผลงาน Best Practice OBEC Content Center	0	3	มีจำนวนเพิ่มขึ้น

การเปรียบเทียบเส้นทางการเรียนของนักเรียนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ พบว่า เมื่อพิจารณาคะแนนความก้าวหน้า นักเรียนมีคะแนนความก้าวหน้า เฉลี่ย ๕ คิดเป็นร้อยละ ๔๐ โดยนักเรียนที่มีคะแนนความก้าวหน้าสูงสุด ๕ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๔๐

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน			ระดับคะแนน	สรุปผลการประเมิน
		คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ความก้าวหน้า		
๑	เด็กชายกรรณศักดิ์ สุวรรณภา	๔	๕	๑	๓ (ดี)	ผ่าน
๒	เด็กชายรัชชชัช ราชคม	๕	๕	๐	๓ (ดี)	ผ่าน
๓	เด็กชายสรวิทย์ หนินนอก	๕	๕	๐	๓ (ดี)	ผ่าน
๔	เด็กชายณัฏฐ์ วรณรัตน์	๔	๕	๑	๓ (ดี)	ผ่าน
๕	เด็กชายเกริก ชัยวาท	๖	๖	๐	๔ (ดี)	ผ่าน
๖	เด็กหญิงศุภวรรณ ชินทวี	๖	๖	๐	๔ (ดี)	ผ่าน
๗	เด็กหญิงชัชวรา ยอดแสง	๖	๖	๐	๔ (ดี)	ผ่าน
๘	เด็กหญิงณัฏฐาภรณ์ ศรีวิ	๕	๖	๑	๓ (ดี)	ผ่าน
	ค่าเฉลี่ย	๕	๕	๐		

๔.๒ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญได้ถูกต้องจากการใช้สื่อจากคลังสื่อ OBEC Content center
๒. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญสูงขึ้น
๓. ครูได้แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อจากคลังสื่อ OBEC Content center
๔. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ภาพประกอบ Best Practice OBEC Content Center ของครูผู้สอนในสถานศึกษา

3. ด้านโรงเรียนและระบบบริหารจัดการ

โรงเรียนมีห้องเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เป็นรูปธรรม ผู้บริหารมีบทบาทในการสนับสนุนเชิงระบบ

4. ด้านความยั่งยืนและการขยายผล

มีการเก็บรวบรวมแนวทางปฏิบัติที่ดีไว้ในรูปแบบเอกสาร (Best Practice) และชุดแผนการเรียนรู้สำหรับใช้ในปต่อไปไม่แผนต่อยอดการใช้ Active Learning สู่กิจกรรมบูรณาการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 แบบ Active Learning

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เศษส่วน เวลา 37 ชั่วโมง

เรื่อง การบวกเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน เวลา 1 ชั่วโมง

๓. นำความรู้ก่อนเรียนสู่ชีวิต
 - มาตรฐาน ค. 1.1 เข้าใจความหลากหลายของการแสดงจำนวน ระบบจำนวน การดำเนินการของจำนวน และตำแหน่งจากจำนวน การแสดงและการดำเนินการแสดงจำนวน
 - ตัวชี้วัดระหว่างทาง ค. 1.1 ป.5/3 หาผลบวก ผลลบของเศษส่วนและจำนวนคยะ
๔. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การบวกเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน จะนำมากบวกกันจะต้องทำให้ตัวส่วนเท่ากัน แล้วจึงนำมากบวกกัน ซึ่งคำตอบที่ได้จะต้องให้เป็นเศษส่วนอย่างต่ำ หรือ จำนวนคยะ
๕. จุดประสงค์การเรียนรู้
 ๑. อธิบายวิธีการบวกเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากันได้ถูกต้อง (K, A)
 ๒. เขียนแผนผังวิธีหาผลบวกของจำนวนบวกเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากันได้ถูกต้อง (S, A)
๖. สาระการเรียนรู้

การบวกเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน
๗. กระบวนการทางคณิตศาสตร์

๙. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
 1. มีวินัย
 2. ใฝ่เรียนรู้
 3. มุ่งมั่นในการทำงาน
๑๐. การงาน/ชิ้นงาน

ใบงาน บูรณาการกับเศษส่วน
๑๑. กิจกรรมการเรียนรู้
 ๗. นักเรียนทบทวนการบวกเศษส่วนที่เท่ากัน โดยครูใช้สื่อจากระบบ OBEC Content Center
 ๘. นักเรียนฝึกหัดการบวกเศษส่วน โดยครูแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น เพื่อเขียนแสดงวิธีการบวกเศษส่วนในหลากหลายวิธี

<https://contentcenter.obec.go.th/detail/book/142199>

ภาพประกอบผู้เรียนใช้ใบงาน/สื่อการเรียนรู้ ในคลังสื่อ OBEC Content Center ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก

2. ด้านครู

มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC เกิดการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านสถานศึกษา

โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการจัดการเรียนรู้ ที่สามารถใช้เป็นต้นแบบหรือขยายผลได้ เกิดบรรยากาศของการเรียนรู้ร่วมกัน ระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียนมีความชัดเจนมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก

5. ด้านชุมชนและผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนรู้

6. บทเรียนที่ได้รับ / การผลิตและการนำผลงานไปใช้ในด้านการบริหารจัดการศึกษา

1. ภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหาร ผู้บริหารที่ลงพื้นที่นิเทศ ติดตาม และสะท้อนผล และขยายผล ผู้บริหารเป็นผู้นำการเรียนรู้ทางเทคโนโลยี

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกต้องการ “ระบบสนับสนุน” มากกว่าการสั่งการ การขับเคลื่อน Active Learning มีการออกแบบ “โครงสร้างการสนับสนุน” ให้ครูทำงานได้เต็มศักยภาพ

3. บริบทของโรงเรียนขนาดเล็กต้องการ “ความยืดหยุ่น” ไม่ใช่การเลียนแบบ แผนการเรียนรู้หรือกิจกรรม Active Learning ที่ได้ผล ต้องถูกปรับให้เหมาะสมกับจำนวนครู ห้องเรียนรวมชั้น

4. การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย คือหัวใจของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

5. การประเมินผลเพื่อพัฒนา

ใบสมัครสอบ

แบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ _____

ครูผู้สอน _____
 หัวหน้า วิชา _____
 โรงเรียน _____

คำชี้แจง แบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ใช้วัดคุณภาพการจัดการเรียนการสอน
 ๑. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน
 ๒. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน
 ๓. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน
 ๔. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน
 ๕. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน

รายการประเมิน	ดี	พอ	น้อย	ไม่
๑. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน				
๒. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน				
๓. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน				
๔. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน				
๕. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน				

รวมคะแนน	ดี	พอ	น้อย	ไม่
๑. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน				
๒. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน				
๓. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน				
๔. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน				
๕. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน				

ผลการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ผลการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	ดี	พอ	น้อย	ไม่
๑. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน				
๒. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน				
๓. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน				
๔. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน				
๕. ภาชนะใช้วัดคุณภาพการสอนของครูผู้สอน				

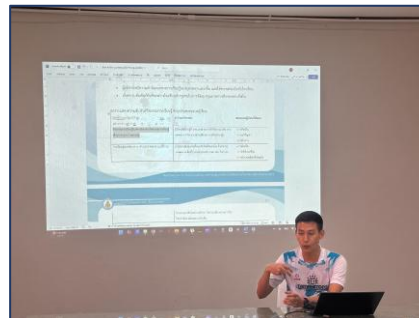
[illegible][illegible]

7. การเผยแพร่ผลงาน และการได้รับการยอมรับ / ด้านการบริหารจัดการศึกษา

1. การเผยแพร่ภายในสถานศึกษา นำเสนอผลการดำเนินงานในการประชุมประจำเดือน เพื่อถอดบทเรียนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับโรงเรียน

2. การเผยแพร่ในระดับกลุ่มโรงเรียน / เขตพื้นที่ นำเสนอผลงานและแนวทางการบริหาร ระดับกลุ่มโรงเรียน

3. การเผยแพร่ในระดับออนไลน์ / สาธารณะ เผยแพร่ผ่าน Facebook เพจของโรงเรียน Line กลุ่มวิชาการ เว็บไซต์ของสถานศึกษา

4. การได้รับการยอมรับ

การดำเนินการของสถานศึกษาส่งเสริมให้หมู่บ้านลำผาดองผ่านการคัดเลือกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี 2568 ของจังหวัดเชียงราย โดยมีนวัตกรรมที่สอดคล้องกับโรงเรียนบ้านลำผาดอง

สถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ได้รับรางวัล เป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของสถานศึกษาในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้วย Active Learning ด้วยระบบคลังสื่อ OBEC Content Center

ครูและบุคลากร และนักเรียน มีผลงานและนวัตกรรมที่ได้รับการยอมรับในวงกว้าง

